

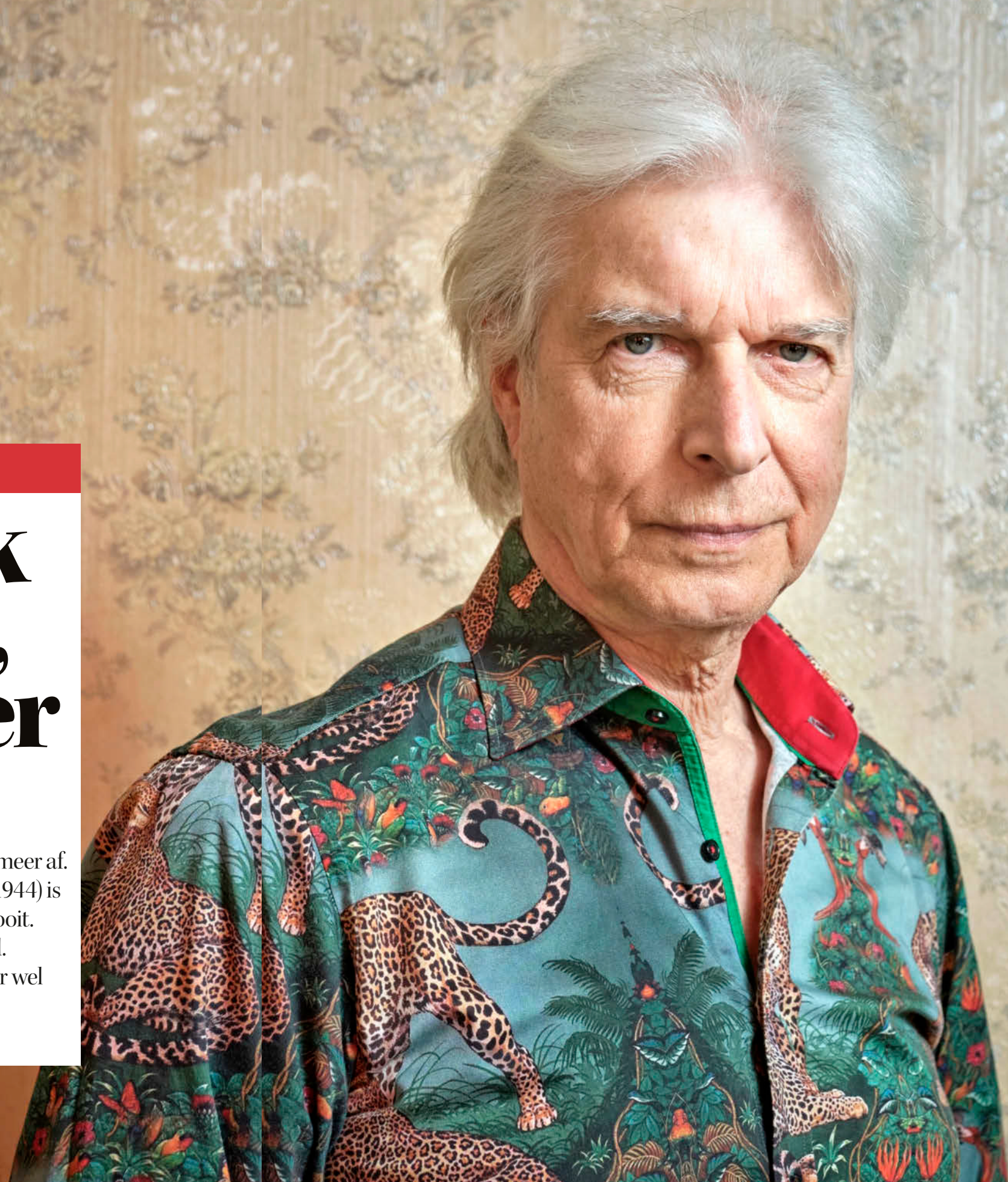
Intuïtie

Boudewijn de Groot

‘Naarmate ik ouder word, word ik meer onzeker’

Van het imago protestzanger komt hij waarschijnlijk nooit meer af. Maar zanger, schrijver en componist Boudewijn de Groot (1944) is misschien wel de meest veelzijdige Nederlandse muzikant ooit. Zijn nieuwste album *Windveren* verschijnt volgende maand. Optreden gaat hij écht niet meer doen maar praten wil hij er wel over. Met Zin Magazine.

TEKST: INGRID SPELT | BEELD: LUMEN/ERIK SMITS, JOS KOTTMANN

We spreken af in Côte Café & Interior in zijn woonplaats Heemstede, het dorp van zijn jeugd. Een geliefde omgeving waar Boudewijn de Groot na 33 verhuizingen uit jeugdsentiment naar terugkeerde. Op zijn fiets, gekleed in een colbert, roze shirt en spijkerbroek, komt hij aanrijden. Als die regels van het lied *Jimmy: Hoe sterk is de eenzame fietser, die kromgebogen over zijn stuur tegen de wind, zichzelf een weg baant*. Muzikaal koos Boudewijn nooit de makkelijkste weg. Dat begon al met zijn Nederlandstalige liedjes in de jaren 60. “Ik deed iets wat in die jaren met de populaire Engelstalige beatmuziek echt niet kon: Nederlandstalige popmuziek maken. Maar ik dacht dat het wél kon,” vertelt hij met een minzame glimlach aan een grote tafel in de gezellige binnentuin. Een glimlach die nog vaak tevoorschijn komt.

Waarschijnlijk maakt De Groot muziek tot hij er dood bij neervalt, al zal hij dat zelf nooit zo zeggen. Hij ziet wel hoe het leven loopt. Hoe-wel hij toch een zekere urgentie voelde om *Windveren* te maken na zijn laatste album *Even weg* uit 2018. “Ik had genoeg materiaal liggen en vond dat er iets mee gedaan moest worden. Maar eerlijk is eerlijk: ‘voor het te laat is’, dat schoot wel door mijn hoofd.” Decennialang volgde hij muzikaal zijn hart en intuïtie. Met *Een meisje van 16*, oorspronkelijk een nummer van Charles Aznavour, werd hij bekend bij het grote publiek. Maar de protest-song *Welterusten meneer de president*, een aanklacht aan het adres van Lyndon B. Johnson tegen de oorlog in Vietnam, betekende zijn echte doorbraak. Hij werd wel de Nederlandse Bob Dylan genoemd. Zat-ie niet echt op te wachten. “Ik hield niet van het stempel protestzanger; uiteindelijk heb ik maar drie echte protestsongs gezongen. Maar wakker lag ik er

ook niet van. Op mijn nieuwste album komt de wereldproblematiek opnieuw voorbij. Niet uit protest maar dit soort onderwerpen lenen zich gewoon voor mooie teksten. Bovendien houdt de wereld zich met ons bezig, daar kun je niet omheen. Wat er ook gebeurt, de natuur overleeft het wel. Eén plantje wordt opnieuw een bos. Maar dan is de mensheid er niet meer door extreme hitte, overstromingen, oorlogen en ga zo maar door. Je moet de aarde leefbaar houden voor je nageslacht.”

De Groot veroverde de hitlijsten met liedjes als *Meester Prikkebeen*, *Als de rook om je hoofd is verdwenen*, *Jimmy* en *Het Land van Maas en Waal*. Geïnspireerd door *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* van The Beatles maakten De Groot en zijn vaste tekstdichter Lennaert Nijgh – met duizelingwekkende psychedelische platenhoes – de Nederlandstalige hippieplaat *Picknick*, goed voor een Edison en een Gouden Plaat. “Nee, ik was tijdens het schrijven van dit album niet onder invloed van LSD. Ik hield het bij jointjes.”

De Groot maakte samen met muzikanten als Eelco Gelling en Rick van der Linden eind jaren 60 muzikale uitstapjes naar Engelstalige muziek. En vertrok halverwege de jaren 70 naar Hollywood om een muziekworkshop te volgen en het album *Waar ik woon en wie ik ben* af te mixen. Acteren? Ook dat deed hij nog. Hij speelde in verschillende tv-series en schitterde als een meesterlijke Tsjechov in de gelijknamige musical. “‘Schoenmaker blijf bij je leest’ zeggen ze wel eens. Waarom? Ik heb dat nooit begrepen. Het is juist leuk om je in verschillende disciplines te bekwamen. In elk geval om het uit te proberen.”

Hij componeerde en produceerde voor onder anderen Willeke Alberti, Liesbeth List, Ramses Shaffy, Stef Bos en Rob de Nijs. De Groot en Nijgh trokken carrières uit het slop en maakten hits die De Groot achteraf misschien beter voor zichzelf had kunnen houden. *Annabel*

van Hans de Booij bijvoorbeeld, of *Malle Babbe*, *Jan Klaassen de trompetter* en *Dag zuster Ursula* van Rob de Nijs. “Een aantal van deze liedjes had ik op mijn eigen plaat moeten zetten, dat heb ik zeker wel eens gedacht. *(lacht)* Dat heb ik bij *Annabel* ook gedaan, op mijn album *Een nieuwe herfst*. *Malle Babbe* zong ik in de theaters. Ach, het betekent alleen maar dat het componeren en schrijven voor anderen goed heeft uitgepakt. Het is leuk dat ik nog steeds gevraagd wordt om nummers voor anderen te maken, én dat het lukt. Zo ga ik nummers schrijven voor een theatervoorstelling. Ik kan er nog niks over vertellen, maar ik heb er heel veel zin in.”

Neemt u niet te veel hooi op uw vork? U brengt niet alleen uw eigen album uit, maar ook een met Vreemde Kostgangers. Schrijft liedjes voor een kinderboek en er komt volgend jaar nog een boek uit over uw hele repertoire.

“Het is nu hectisch met een aantal projecten tegelijk. Ach, straks komt er weer een rustige tijd aan, zeker nu ik niet meer optreed.”

Hij trok 56 jaar lang volle zalen en was op tv te zien. Vorig jaar maakte hij bekend niet meer te zullen optreden. Met George Kooymans en Henny Vrienten konden we hem voor het laatst live bewonderen in de formatie Vreemde Kostgangers. Nog voor het overlijden van ►

‘Eerlijk is
eerlijk, voor
het te laat is
schoot wel
door mijn
hoofd’

‘Door George en Henny deed ik muzikaal dingen die ik normaal nooit deed’

Vrienden en het publiekelijk bekend maken dat Kooymans de ziekte ALS heeft, besloot De Groot niet langer meer op te treden. Het geeft hem te veel stress. “Ik ben nooit zo’n podiumdier geweest; optreden hoorde er gewoon bij. Diep in mijn hart wilde ik het liefst alleen maar muziek componeren, teksten schrijven en mooie albums maken. Voor mezelf en anderen. De tour met Vreemde Kostgangers zou mijn laatste zijn – de optredens werden alleen steeds afgelast en doorgeschoven door de coronamaatregelen. Zo werd mijn afscheid op het podium ook alsmaar uitgesteld.”

Hoe gaat u uw nieuwe album dan promoten?

“Als ik word gevraagd, ga ik naar talkshows om over *Windveren* te praten. Optreden ga ik écht niet meer doen. Ik laat me niet verleiden. De hectiek en alle poppenkast om een tour heen zorgden er ook voor dat ik niet meer ontspannen was. Naarmate ik ouder word, raak ik meer onzeker. Zo heb ik ook vliegangst ontwikkeld en ben ik meer hypochondrisch geworden. Bij elk pijntje denk ik dat ik iets ergs heb. Heel vervelend. Voor en tijdens een tournee dacht ik steeds vaker aan mogelijke catastrofes. Wat als de tour niet zo goed was als de vorige? Kon het nog wel? Had ik wel genoeg materiaal? Zou ik nog net zo goed zijn? Ik sliep steeds slechter. Daarnaast droeg ik alleen de verantwoordelijkheid voor een voorstelling, de band en technici. Het reizen begon me ook tegen te staan. Nee, die meer dan een halve eeuw aan ervaring voelde niet langer als mijn back-up op het podium. Mooie muziek maken is mijn lust en leven, maar ik krijg geen enorme kick van een optreden. Natuurlijk wil ik dat mensen naar mijn muziek luisteren. Maar dat kunnen ze ook thuis op de bank.”

Toch begon u zes jaar geleden aan *Vreemde Kostgangers*, met optredens en al.

“Met Henny en George erbij kwam het niet allemaal op mijn schouders terecht. Het ging niet meer alleen om mijn repertoire. We stonden met z’n drieën op het podium. Ik vond dat wel een relaxed idee. Als er iets mis zou gaan, zou de show niet direct in het water vallen. We konden elkaar opvangen. Tegen Henny zeiden

we: ‘Ga jij maar als frontman in het midden staan. Wij spelen mee.’ Met Henny speelde ik al vóór Doe Maar samen, dus ik vertrouwde volledig op hem. En George is een van de beste zangers die we in Nederland kennen. In zijn stem zit zoveel zeggingskracht, ook in het Nederlands. Waanzinnig!”

Mist u de andere kostgangers?

“Natuurlijk. Ik heb twee dierbare muzikale vrienden ‘verloren’. Eén aan de dood en de ander aan een slopende ziekte. Ik vind het vreselijk om te zien dat George niet meer kan doen wat hij het liefste doet: muziek maken. Ik mis Henny. George en Henny hebben me geïnspireerd met hun enthousiasme. Door hun inbreng kwam ik uit mijn stramien van zingen. Opeens deed ik muzikaal dingen die ik normaal nooit deed.”

Op ‘Windveren’ staat het nummer ‘Hoe meer ik dichterbij kom’. Over uw moeder, gecomponeerd door George. Misschien wel het mooiste liedje van het album.

“Zo voelt het voor mij ook. Met Vreemde Kostgangers zat ik in een periode dat ik moeilijker muziek kon componeren; ik nam vooral de teksten voor mijn rekening. Dit lied was eigenlijk bedoeld voor het album van Vreemde Kostgangers dus vroeg ik aan George of hij er muziek bij wilde maken. Ik kwam er niet uit. Zijn demo klonk zó goed; ik kreeg er kippenvel van. Vooral van de manier waarop hij het nummer zong. Ik kon dit nooit evenaren. Hij móest het zingen. Omdat de tekst zo autobiografisch is, besloot ik alsnog om het zelf te zingen voor mijn eigen album *Windveren*. Wekenlang hikte ik ertegenaan. Ik mis de losheid van George, ik ben veel meer rigide in mijn zingen. Ik was ook bloednerveus tijdens de opname maar ik ben tevreden met mijn versie. Hoewel ik de uitvoering van George altijd mooier zal vinden.”

U bent geboren in een Japans interneringskamp. Uw moeder overleed een jaar later in vrouwenkamp Tjideng in 1945. U kende haar niet, toch voel je het gemis in het nummer.
“De laatste jaren ben ik steeds meer met ►

CV

1944 Geboren in Jakarta
1956 Begint aan de HBS
1961 Start op Filmacademie
1963 Wordt ontdekt in het tv-programma *Nieuwe oogst*
1963-2002 componeert talloze hits op teksten van Lennaert Nijgh (waaronder *Testament*, *Het land van Maas en Waal*, *Meester Prikkebeen*, *Avond*)
1963-heden Maakt vele albums. Recentste: *Achter glas*, *Even weg*, *Windveren* en tourt (tot 2014) door Nederland en Vlaanderen
1969-1970 Maakt Engelstalig repertoire met de bands Tower en Session
1971-1975 Produceert albums bij Phonogram
1983-1986 Vertaalt literaire thrillers (o.m. Stephen King)
1991 Speelt Tsjechov in de gelijknamige musical
1995 Staat als Otto Frank in de toneelbewerking van *Het dagboek van Anne Frank*
1998 Ontvangt een Edison voor zijn hele oeuvre
1999 Geridderd in de Orde van de Nederlandse Leeuw
2005 *Avond* belandt op nummer 1 in de Top 2000
2015 Ontvangt de Buma Lifetime Achievement Award
2016-2021 Formeert met Henny Vrienten en George Kooymans Vreemde Kostgangers
2022 Kinderboek *Als ik een vlinder zie* van Jaco van der Steen met liedjes van Boudewijn verschijnt, zijn album *Windveren* volgt op 4 november en het album *Mist* (werktitel) van Vreemde Kostgangers eind dit jaar
2023 Boek over zijn hele repertoire verschijnt

Windveren

Boudewijn de Groot maakte met *Windveren* alweer zijn 14de studioalbum. Er komen veel aspecten van zijn rijke muzikale leven in samen. *Windveren* verschijnt als lp en cd, en in combinatie met een interviewboek van muziek-journalist Robert Haagsma waarin Boudewijn zelf vertelt over de achtergronden van de nummers. Vanaf 4 november te verkrijgen via uw platenzaak of Platenzaak-nl/collections/zin-shop

mijn moeder bezig. Tijdens een Indië-herdenking sprak ik eens over mijn gevoel van gemis. Het gemis van een moeder die ik nooit heb gekend. Zo kwam ze dichterbij. Ik schreef vaker teksten over haar, mijn vader en het kamp. Het verlies schrijf ik naar me toe. Hoe meer ik met mijn moeder bezig ben, hoe dichterbij ze komt. Nu ik zelf in de winter van mijn leven zit, voel ik me dichterbij haar dan ooit.”

Geloof u in een ontmoeting na de dood?

“Nee. Maar ik zeg ook niet dat het niet zo is. Ik ben er wel van overtuigd dat mijn moeder erin geloofde. Met die gedachte wil ik haar met het liedje *Hoe meer ik dichterbij kom* tegemoetkomen.”

Bent u met de dood bezig?

“Wie niet. Maar niet zo obsessief dat ik denk dat ik nog van alles uit mijn leven moet halen ‘nu het nog kan’. Ik sta in het hier en nu, maak mooie muziek en zie verder wel wat er op mijn pad komt. Ik ben ook helemaal geen planner en handel vooral vanuit mijn gevoel en intuïtie. Zo heb ik het altijd gedaan en dat is niet anders nu ik ouder word.”

Op ‘Windveren’ staat één nummer van Lennaert Nijgh: ‘Als je stil bent’. Een eerbetoon aan Nijgh?

“Zonder dat het zo bedoeld is: ja. Uiteindelijk is mijn hele carrière een eerbetoon aan Lennaert. Ik hoop altijd dat ik ergens een tekst van hem tegenkom en ik er iets mee kan doen. Deze tekst vond ik een jaar of tien geleden in een schriftje met een aantal sonnetten. Ik kon er niet direct iets mee en liet het liggen. Herman van Veen maakte al eens muziek bij de tekst. Mijn zoon Jim zong het in zijn theatervoorstelling. Prachtig! Voor mijn album maakte ik er nieuwe muziek bij. Het lied past goed op *Windveren*. Lennaert is altijd op een bepaalde manier aanwezig – alleen al vanwege mijn muziek. Waar zou hij nu zijn? vroeg ik me af na zijn dood. Bij een ander heb ik dit nooit zo ervaren. Dat zegt misschien genoeg over onze band. We onderhielden geen intieme vriendschap en stortten ons hart niet bij elkaar uit. Maar dat hadden we wel kunnen doen.”

De Groot is al bijna dertig jaar samen met Anja Bak, zijn manager en een ex van Nijgh. Het is zijn derde huwelijk. Hij heeft drie kinderen uit eerdere relaties: de muzikanten Marcel en Jim, en actrice Caya. Kleindochter Aysha, artiestennaam Meis, veroverde afgelopen zomer met haar Nederlandstalige muziek het publiek op vele festivals. “Meis doet ook mee op mijn nieuwste album. Samen speelden we al eens eerder met Marcel op Noorderslag. Ja, natuurlijk is het leuk om met drie generaties op een podium te staan. Maar optreden met mijn kinderen is nooit een doel op zich geweest. Zij moeten hun eigen weg volgen.” Tot hier en niet verder. Over zijn privéleven praat De Groot niet in interviews. “Mijn privéleven gaat mensen niks aan. Vroeger was ik daarin naïef, maar die openhartigheid pakte wel eens verkeerd uit. Het gaat om mijn muziek.”

Schrijven is iets van de laatste jaren. U componeerde en produceerde vooral. Broedt u op de teksten?

“Nee. Ik heb inmiddels 175 teksten geschreven en elke zin lokt een nieuwe zin uit, elk rijmwoord een volgend. Dan zit ik meestal direct in een flow. De enige voorwaarde die ik mezelf stel, is dat een tekst een einde heeft. Ik denk in cirkels en vind een open einde lastig. Als een tekst in die zin niet af is, word ik zenuwachtig. Misschien is dat wel iets autistisch.”

Is ‘Windveren’ uw laatste album?

“Ik weet het niet. Misschien komt er nog een album als ik genoeg materiaal heb en mijn stem het nog toelaat... Wie weet.”

Hoe wilt u herinnerd worden?

(lacht) “Jij wilt het maar over de dood hebben. Ik word altijd een beetje melancholiek als ik zie dat het gros van de oudere artiesten na hun dood compleet wordt vergeten. Van mij zal er heus nog wel eens een nummer na mijn dood worden gedraaid. Maar op een gegeven moment zijn de mensen ook mij vergeten.” ■

Zin in meer? Lees het interview dat Rick de Leeuw had met Vreemde Kostgangers, een paar jaar geleden: Zin.nl/vreemdekostgangers

‘Optreden met mijn kinderen is nooit een doel op zich geweest. Zij moeten hun eigen weg volgen’

